

gemeente
Zoetermeer

Stadspeiling 2022

Deelrapport Samenleven in de stad

STADSPEILING 2022

Deelrapport: Samenleven in Zoetermeer

januari 2023

In opdracht van: Audrey van Roode, Afdeling VVH

Onderzoek: Josée Boormans, Afdeling JaBo, Onderzoek en Statistiek

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Samenvatting	3
2. Onderzoeksverantwoording	5
2.1 inleiding	5
2.2 respons	5
2.3 opzet rapport	5
3. Samenleven in Zoetermeer	6
3.1 samenleven met mensen met van verschillende culturele achtergronden	6
3.2 samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus	6
3.3 uitspraken die wel of geen betrekking hebben op de respondent zelf	7
3.4 mening over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer	11
3.5 uitspraken die van vaak, soms of nooit van toepassing zijn op de respondent zelf	14
BIJLAGE 1. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	20
BIJLAGE 2. Populatie, steekproef, veldwerk en respons	21
BIJLAGE 3. Tabellen	22
BIJLAGE 4. Selectie van de vragen uit de stadspeiling 2022 m.b.t het onderwerp samenleven	27

1

SAMENVATTING

- *Van alle 4000 in september/ oktober 2022 benaderde Zoetermeeders van 18 jaar en ouder heeft 23% (937 respondenten) één of meer vragen uit de stadspelling 2022 ingevuld over het onderwerp 'samenleven in Zoetermeer'.*
- *61% van deze respondenten is van mening dat het goed is dat we in Zoetermeer samenleven met mensen met verschillende culturele achtergronden en 59% is van mening dat het goed is dat we in Zoetermeer samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus. Dit is vrijwel gelijk aan het resultaat uit 2021.*
- *Relatief meer respondenten zijn geïnteresseerd in mensen met een andere culturele achtergrond (56%) dan in mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu (47%).*
- *Twee derde van de respondenten (66%) denkt positief over mensen met een andere religie of levensovertuiging en meer dan driekwart van de respondenten (78%) zegt positief te denken over mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid.*
- *Relatief iets meer respondenten hebben vrienden met een andere culturele achtergrond (68%) dan vrienden uit een ander sociaaleconomisch milieu (62%).*
- *De helft van de respondenten zegt niet zo positief te denken over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer. Dat is duidelijk meer dan in 2021 toen 39% dat dacht. Als meest genoemde reden voor het niet zo positief denken, is voor 81% de overlast die mensen uit deze groepen naar hun mening veroorzaken. Daarna zegt driekwart (75%) dat dit komt vanwege de criminaliteit die mensen uit deze groepen veroorzaken. Op de derde plaats wordt genoemd (63%) 'de normen en waarden van mensen uit deze groepen'.*
- *Bijna acht van de tien respondenten (79%) gaat in hun vrije tijd wel eens om met mensen met een andere culturele achtergrond en meer dan driekwart (76%) met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.*
- *In totaal ergert 54% van de respondenten zich wel eens aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond en 56% aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.*
- *Van de respondenten ervaart 43% nooit spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond en 45% nooit met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu. Aan de andere kant ervaart 43% wel (vaak of soms) spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond en 40% ervaart deze (vaak of soms) met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.*

- *In totaal heeft 14% wel eens (soms of vaak) conflicten met mensen met een andere culturele achtergrond en/of uit een ander sociaaleconomisch milieu. Een groot percentage respondenten heeft nooit conflicten met mensen met een andere culturele achtergrond (73%) of mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu (73%).*
- *Van de respondenten vermijdt 30% wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond en 26% mijdt wel eens contacten met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.*

2

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

2.1 inleiding

Eind september/begin oktober 2022 is in Zoetermeer de jaarlijkse stadspeiling gehouden. In deze enquête worden over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. In 2021 is in de stadspeiling het onderwerp 'samenleven in Zoetermeer' opgenomen. Het onderwerp is dit jaar herhaald. Het doel van dit onderwerp is om inzicht te krijgen in de cohesie binnen de Zoetermeerse samenleving en de veranderingen daarin in de tijd.

2.2 respons

Voor de stadspeiling 2022 zijn er drie niet overlappende steekproeven getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer van elk 4000 inwoners van 18 jaar en ouder. Dit omdat het aantal vragen te groot was voor één vragenlijst. Voor de personen geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonden in een 'bijzonder woongebouw' (verzorgingshuis, penitentiaire inrichting, gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen.

Aan de personen uit de drie steekproeven zijn verschillende enquêtes (A, B of C) voorgelegd. De vragen over 'Samenleven in Zoetermeer' stonden in enquête A.

Voor de stadspeiling een gestratificeerde steekproef getrokken om de respons in de stadspeiling in overeenstemming te brengen met de verdeling van de leeftijdsgroepen in de bevolking (zie bijlage 2).

De vragen over het onderwerp 'Samenleven in Zoetermeer' zijn in voldoende mate beantwoord door 937 personen. In totaal hebben 624 respondenten de vragenlijst geheel of gedeeltelijk digitaal ingevuld en 313 respondenten op papier. Dit is een respons van 23%.

Eigen aan steekproefonderzoek is dat de uitkomsten een schatting geven van de werkelijkheid. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid rondom de onderzoeksuitkomsten.

2.3 opzet rapport

In het volgende hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd die uit het onderzoek naar voren komen. In de rapportage worden alle cijfers achter de komma lager of gelijk aan 4 ($\leq 0,4$) naar beneden afgerond en getallen van 5 of hoger achter de komma ($\geq 0,5$) naar boven. Daardoor kan het voorkomen dat het totaal percentage onder een kolom (100%) niet altijd overeenkomt met het opgetelde percentage in een kolom (99% of 101%).

Aan het einde van het rapport is een viertal bijlagen opgenomen. Een eerste bijlage gaat over de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de onderzoeksuitkomsten. In bijlage twee staan populatie, steekproef en respons naast elkaar. In de derde bijlage is een aantal tabellen opgenomen waarin de resultaten van 2021 en 2022 naast elkaar worden weergegeven. In de laatste bijlage staat een overzicht van de vragen uit de stadspeiling over het onderwerp 'samenleven in Zoetermeer'.

3

SAMENLEVEN IN ZOETERMEER

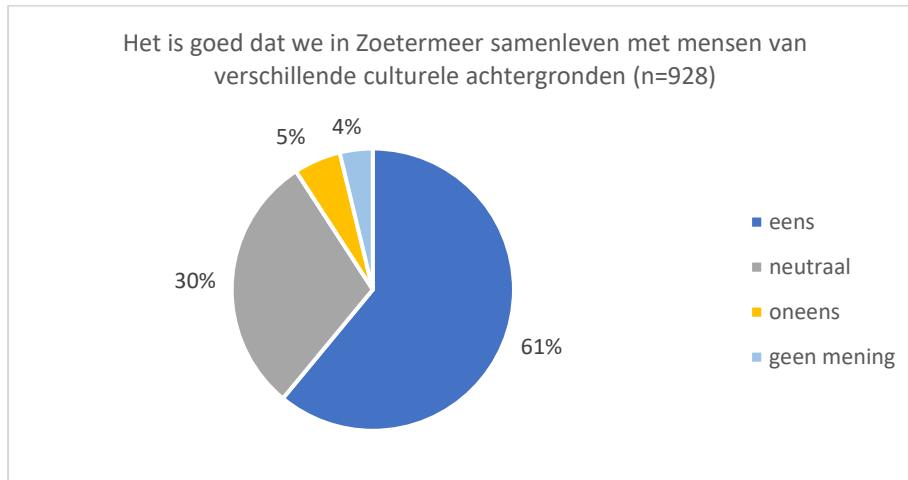
In het onderzoek is eerst gevraagd hoe de respondenten aankijken tegen het samenwonen in Zoetermeer met mensen van verschillende culturele en sociaaleconomische achtergronden. Dit is in de vorm van twee stellingen gedaan.

3.1 samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden

De eerste stelling was: 'Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden'.

Zes van de tien respondenten (61%) zijn het net als in 2021 met de stelling eens en geven daarmee aan dat ze het goed vinden in Zoetermeer met mensen van verschillende culturele achtergronden samen te leven. In totaal staat 30% van de respondenten daar net als in 2021 neutraal tegenover (niet eens maar ook niet oneens). Daarnaast is 5% het net als vorige jaar met de stelling oneens en geeft daarmee aan het niet goed te vinden dat we in Zoetermeer samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden. In totaal heeft 4% van de respondenten geen mening over de stelling.

Grafiek 1. Mening over de stelling: Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden (n=928)

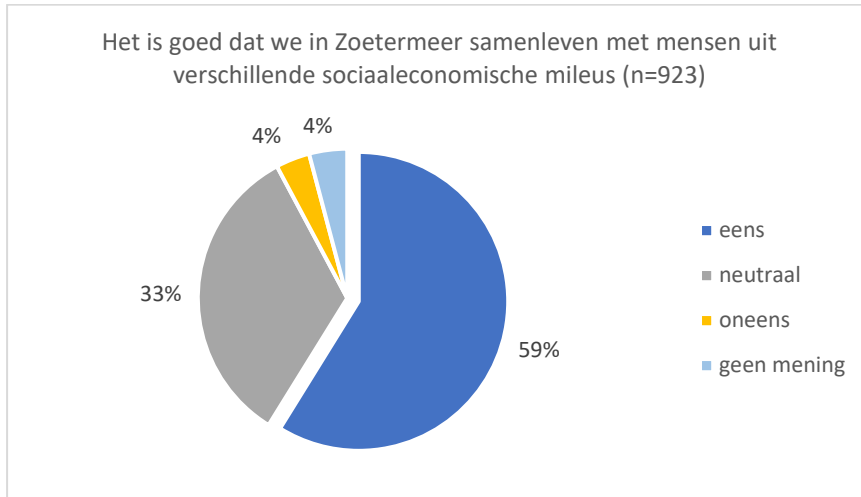

3.2 samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus

De tweede stelling was: 'Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus'.

Het resultaat van deze 2^e stelling komt vrijwel overeen met die uit de 1^e stelling. In totaal is 59% het net als in 2021 met de stelling eens en geeft daarmee aan het goed te vinden dat in Zoetermeer mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus samenleven. In totaal staat 33% (32% in 2021) neutraal tegenover de stelling en is 4% is het met de stelling oneens en 4% heeft er geen mening over.

Grafiek 2. Mening over de stelling: Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus (n=923)

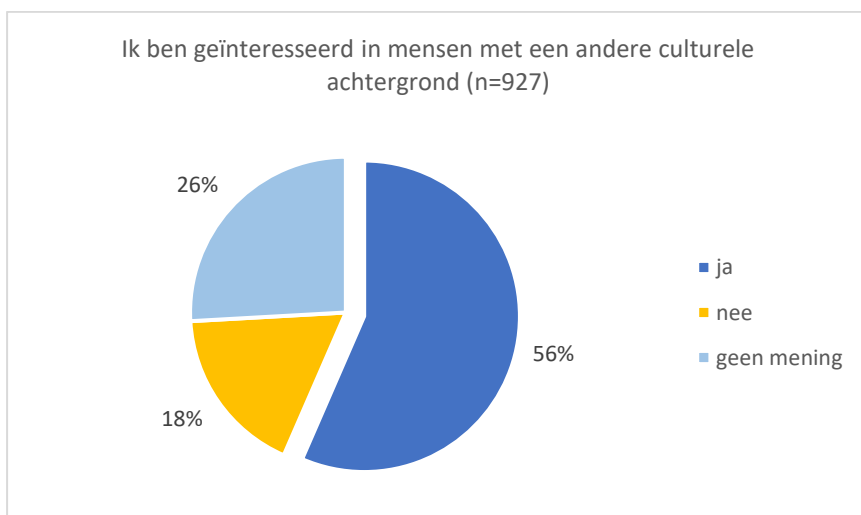
3.3 uitspraken die wel of geen betrekking hebben op de respondent zelf

Vervolgens is aan alle respondenten is gevraagd achter een zestal uitspraken aan te geven of deze voor henzelf van toepassing zijn.

1. Ik ben geïnteresseerd in mensen met een andere culturele achtergrond

Meer respondenten dan in 2021 zeggen geïnteresseerd te zijn in mensen met een andere culturele achtergrond. Dat was in 2021 53% en in 2022 is dat 57%. Voor 18% (17% in 2021) van de respondenten geldt dat niet. De overige 32% heeft hierover geen mening.

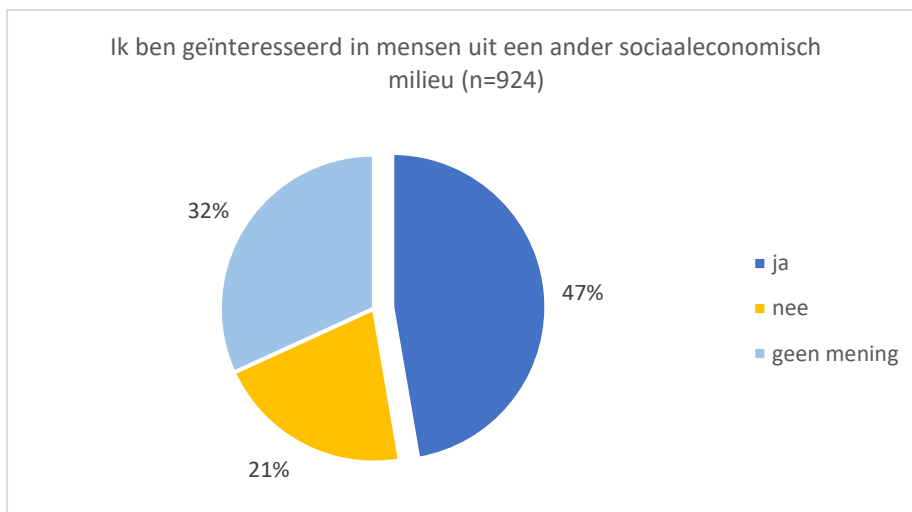
Grafiek 3. Aantal en % respondenten dat al of niet geïnteresseerd zegt te zijn in mensen met een andere culturele achtergrond (n=927)

2. *Ik ben geïnteresseerd in mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Minder dan de helft van de respondenten (47%) zegt geïnteresseerd te zijn in mensen uit een andere sociaaleconomische milieus. In 2021 was dat 45%. Meer dan één op de vijf respondenten (21%) zegt niet geïnteresseerd te zijn in mensen uit andere sociaaleconomische milieus (19% in 2021). De overige 32% heeft hierover geen mening.

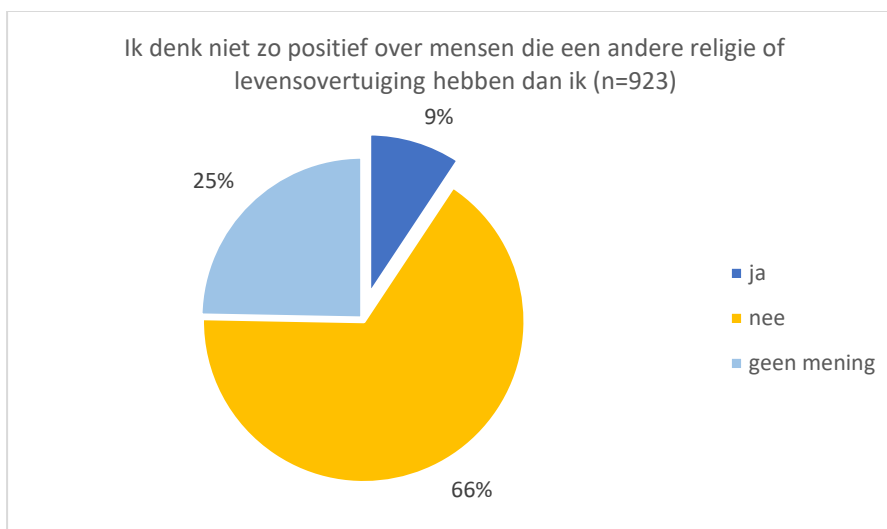
Grafiek 4. Aantal en % respondenten dat al of niet geïnteresseerd zegt te zijn in mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu (n=924)

3. *Ik denk niet zo positief over mensen die een andere religie of levensovertuiging hebben dan ik*

Twee derde van de respondenten (66%) zegt positief te denken over mensen die een andere religie of levensovertuiging hebben. Voor 9% van de respondenten geldt dat ze daar niet zo positief over denken. Een kwart van de respondenten heeft er geen mening over. In 2021 was 65% positief, 8% negatief en had ook een kwart van de respondenten hierover geen mening.

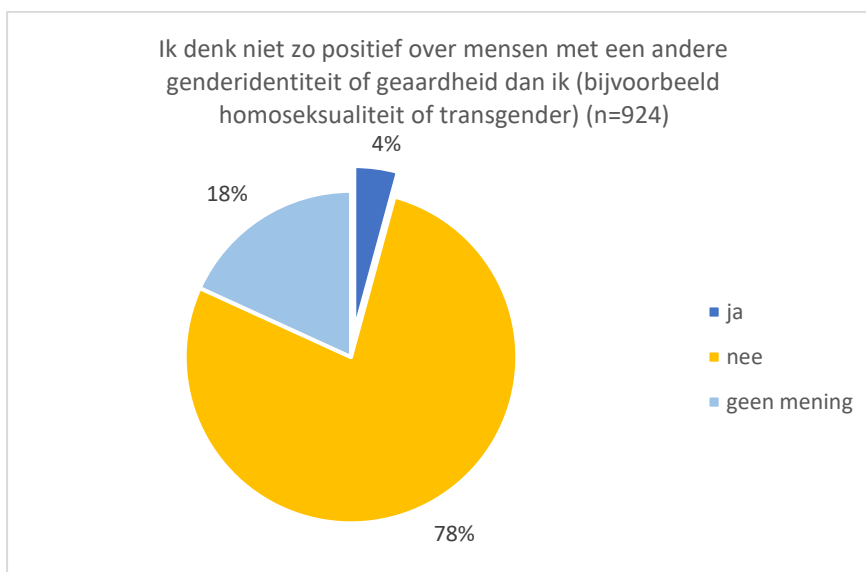
Grafiek 5. Aantal en % respondenten dat al of niet positief staat tegenover mensen die een andere religie of levensovertuiging hebben dan ze zelf (n=923)

4. *Ik denk niet zo positief over mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid dan ik (bijvoorbeeld homoseksualiteit of transgender)*

Meer dan driekwart van de respondenten (78%) zegt positief te denken over mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid dan hen zelf (bijvoorbeeld homoseksualiteit of transgender). Dat was in 2021: 76%. In totaal geeft 4% van de respondenten aan hier net als in 2021 niet zo positief over te denken. De overige 18% heeft er geen mening over.

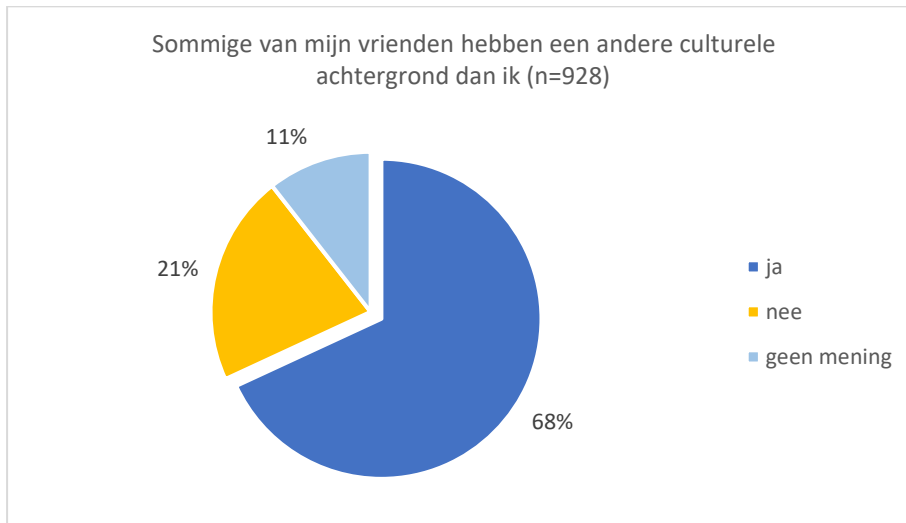
Grafiek 6. Aantal en % respondenten dat al of niet positief staat tegenover mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid (bijvoorbeeld homoseksualiteit of transgender) (n=924)

5. *Sommige van mijn vrienden hebben een andere culturele achtergrond dan ik*

Van de respondenten heeft 68% (64% in 2021) vrienden met een andere culturele achtergrond dan ze zelf hebben. Iets meer dan een vijfde van de respondenten heeft dat niet (21%). In 2021 was dat 24%. De overige 11% heeft er geen mening over.

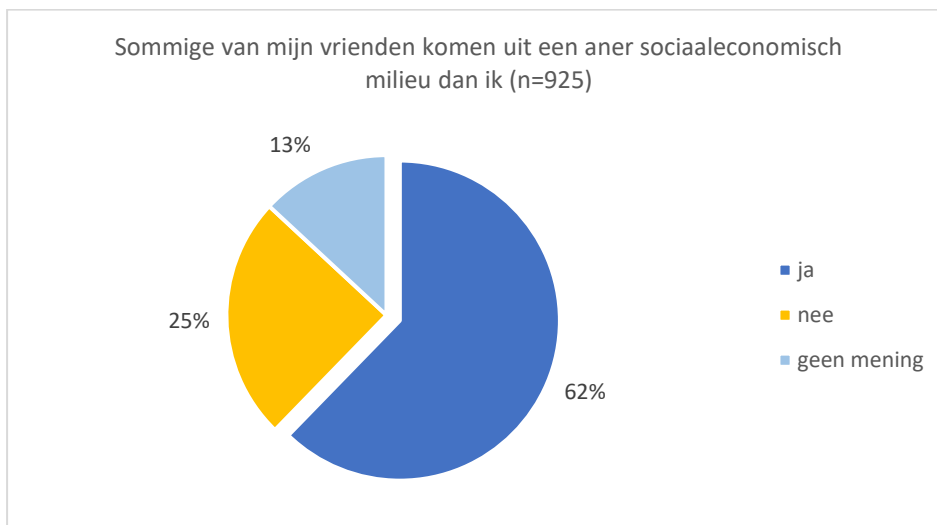
Grafiek 7. Aantal en % respondenten dat al of niet vrienden heeft met een andere culturele achtergrond dan ze zelf (n=928)

6. *Sommige van mijn vrienden komen uit een ander sociaaleconomisch milieu dan ik*

In totaal heeft 62% van de respondenten (60% in 2021) vrienden uit een ander sociaaleconomisch milieu dan waaruit ze zelf afkomstig zijn. Een kwart (25%) heeft geen vrienden uit een ander sociaaleconomisch milieu. Dat was in 2021: 26%.

Grafiek 8. Aantal en % respondenten dat al of niet vrienden heeft die uit een ander sociaaleconomisch milieu komen dan ze zelf (n=925)

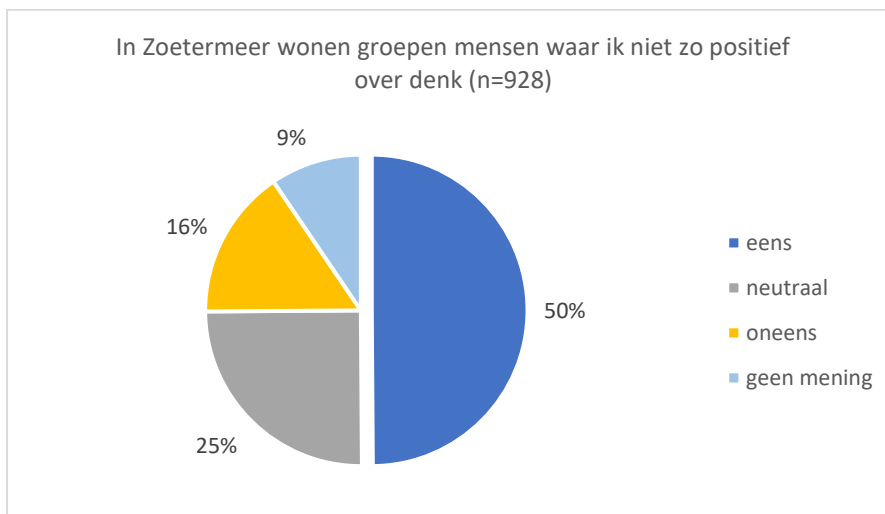

3.4 mening over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer

Na deze zes uitspraken is er aan de respondenten gevraagd nog een mening te geven over de volgende uitspraak: 'In Zoetermeer wonen groepen mensen waar ik niet zo positief over denk'.

Uit de resultaten blijkt dat de helft van de respondenten het met deze uitspraak eens is. Dat betekent dat de helft van de respondenten niet zo positief denkt over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer. Dat is aanmerkelijk meer dan in 2021 toen 39% het met de stelling eens. In totaal staat 25% neutraal tegenover de stelling en is 16% het met de stelling oneens.

Grafiek 9. Aantal en percentage respondenten dat al of niet positief denkt over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer (n=928)

Alle 463 respondenten die het met de stelling eens waren, is gevraagd aan te geven wat de reden is dat ze niet zo positief denken over bepaalde groepen in Zoetermeer. Twee respondenten vulden geen antwoord in. De overige 461 respondenten vulden een of meer redenen in (zie tabel 1).

De meest genoemde reden (door 81% van de respondenten) dat men niet zo positief denkt, wordt bepaald door de overlast die mensen uit deze groepen naar hun mening veroorzaken. Dat was in 2021 77% en ook toen de meest genoemde reden. Daarnaast geeft driekwart van de respondenten (75%) aan dat dit is vanwege de criminaliteit die mensen uit deze groepen naar hun mening veroorzaken. Dat was in 2021 67%. Op de derde plaats wordt als reden genoemd (door 62% van de respondenten): 'de normen en waarden van mensen uit deze groepen'. Dit komt overeen met 2021 toen 63% van de respondenten dit antwoord gaf.

Tabel 1. Genoemde reden waarom men niet zo positief denkt over bepaalde groepen mensen in Zoetermeer (n=357)

- *Men mocht meer antwoorden geven*

Genoemde reden:	Aantal	In % van het aantal respondenten
- vanwege de overlast die mensen uit deze groepen naar mijn mening veroorzaken	375	81,3%
- vanwege de criminaliteit die mensen uit deze groepen naar mijn mening veroorzaken	346	75,1%
- vanwege de normen en waarden van mensen uit deze groepen	286	62,0%
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over hoe mannen en vrouwen zich moeten gedragen	184	39,9%
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over hoe Nederland en/of Zoetermeer zouden moeten zijn	159	34,5%
- vanwege de slechte ervaringen die ik heb met mensen uit deze groepen	152	33,0%
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over seksualiteit	107	23,2%
- andere reden, namelijk: (zie tabel 2)	39	8,5%
Totaal aantal respondenten: 461		

Tabel 2. Andere reden, namelijk (n=33):

- Agressie
- Als het gaat om groepjes, klontert het samen, groepsgedrag, eigen groepje.
- Asociaal gedrag zoals grofvuil bij containers plaatsen i.p.v. naar Zelfbrengdepot brengen of overmatig geluidsoverlast.
- Deze groepen passen zich niet aan en neemt t.a.v. de Zoetermeerse bevolking toe.
- Deze mensen heb je overal. Ik heb het over de asocialen en criminelen.
- Deze mensen of groepen passen ze zich nooit aan onze normen en waarden.
- Deze mensen passen zich niet aan de Nederlandse samenleving. Maar dat is normaal tegenwoordig en word ook niet gestopt, dus oplossing hiervoor is er niet.
- Die kunnen niet omgaan met de vrijheden en denkwijze die wij in Nederland hebben.

- Door de cultuurverschillen en andere manier van opvoeden voelen wij ons niet prettig om onze kinderen in de buurt te laten spelen. Veel criminaliteit, vechtpartijen en pesterijen. (omgeving Fazantenveld). Daarnaast wonen wij tegenover jongerenappartementen waar wij veelvuldig overlast van hebben door drugshandel, geluidsoverlast en hangjeugd.
- Door gebrek aan integratie blijven sommige groepen leven (in de breedste zin van het woord) als in het land van herkomst; wat mij betreft beetje Nederlands "gedrag" zou welkom zijn; bijv. Gedag zeggen, tuintje geen opslag van afval, etc. Anderzijds mix van culturen is zeker ook wat waard.
- Er is geen verbinding, ze groeten niet, kijken je niet aan, willen met ons niets te maken hebben, ja financieel.
- Er moet meer politie op verschillende tijden van de dag/nacht undercover opgesteld staan in bv oosterheem. De buurt gaat achteruit. Dit komt door dat er mensen hier rondlopen die letterlijk geen fatsoenlijk hebben.
- Geluidsoverlast (geen rekening houden met andere mensen die harde muziek/late feestjes in tuin niet normaal vinden in een woonwijk.
- Hebben een opvoedingsstijl waar ik mij niet in kan vinden
- Het gaat mij niet over groepen mensen, het gaat mij over individuen waar de antwoorden op van toepassing kunnen zijn.
- Het verschil van waarden & normen, leidt tot ander gedrag wat zich kan uiten in criminaliteit en overlast.
- Hoe meer mensen je bij elkaar zet hoe meer zij aanwezig zullen zijn. Kijk als voorbeeld naar het voetbal. 5 supporters in een winkelcentrum heb je geen last van, maar wel als er 150 man loopt, het gevoel van onveiligheid schiet omhoog ook al is er niets aan de hand.
- Ik lees over hangjongeren en criminaliteit in Streekblad, vind dat zorgwekkende ontwikkeling ook al heeft het aandacht van wijkagenten, geen eigen directe ervaring mee
- Jeugd die overlast bezorgd.
- Last van statushouders, asielzoekers, buitenlanders.
- Leren de Nederlandse taal niet en integreren niet.
- Mensen die een religie uit de 6de eeuw aanhangen en andere forceren.
- Mensen maken reclame voor partijen die mij niet aanstaan.
- Mensen uit criminele organisaties ondermijnen de veiligheid van de stad.
- Mensen uit deze groepen hebben nou eenmaal een ander achtergrond en dat kan botsen met mensen met een westerse achtergrond.
- Mensen veranderen enorm en er is weinig respect meer voor elkaar.
- Over het algemeen ben ik tevreden over de mensen op enkele wijken na, Oosterheem, Buytenwegh en delen in Meerzicht
- Soms voel ik me onveilig wanneer er naar me geroepen wordt op straat.
- Toelichting: ik ben niet zo positief over de doorsnee Zoetermeesters 'middle of the road'.
- Vallen andere lastig.
- Vanwege het niet bijdragen aan de samenleving (de "goede" even niet meegerekend).
- Vanwege de afval die deze mensen veroorzaken.
- Verdeling van normen en waarde en herrie.
- Wat Zoetermeer zo sterk maakt (naar mijn idee), is het mixen van koop en huurwoningen in dezelfde buurten. Je ziet duidelijk op de plekken (bijv. Palenstein), waar veel flats en hierdoor lage inkomens gegroepeerd zijn, er veel overlast aanwezig is. Ook wordt inburgeren moeilijker, als je zo een kleine gemeenschap creëert van andere nationaliteiten, geloven welke andere normen en waarde hebben dan wij in Nederland gewend en gewild hebben. Daarentegen denk ik dat Zoetermeer dit al erg goed doet (buurten mixen) en de probleemwijken aanpakt (bijv. Palenstein) als je kijkt naar bijv. Rotterdam en Den Haag.

- Weinig aanpassingsvermogen naar de Nederlandse cultuur en waarden en normen en taal.
- Ze moeten zich aanpassen!!!
- Ze staan niet open voor sociale contacten ze zoeken alleen elkaar op.
- Ze zeuren te veel en/of maken rotzooi.

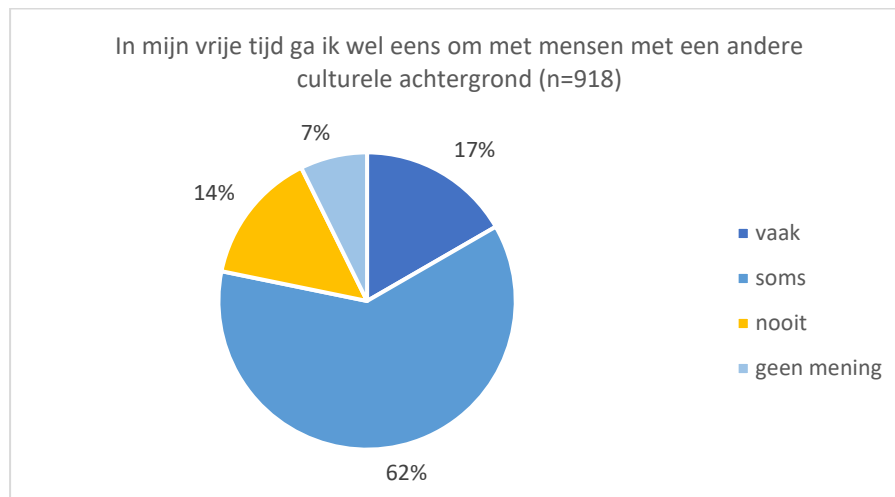
3.5 uitspraken die van vaak, soms of nooit van toepassing zijn op de respondent zelf

Aan het einde van de vragenlijst is gevraagd bij 10 uitspraken aan te geven hoe vaak deze van toepassing zijn voor de respondent zelf.

1. *In mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen met een andere culturele achtergrond*

Uit de resultaten blijkt dat 79% van de respondenten in zijn/haar vrije tijd wel eens omgaat met mensen met een andere culturele achtergrond (17% vaak en 62% soms). In 2021 was dat 76% (16% vaak en 60% soms). In totaal gaat 14% net als in 2021 niet om met mensen met een andere culturele achtergrond. De overige 7% van de respondenten heeft er geen mening over.

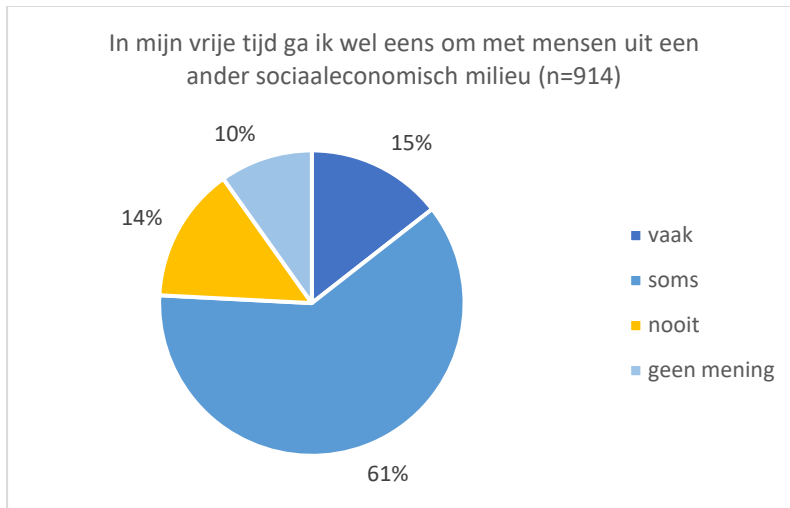
Grafiek 10. Aantal keren dat de uitspraak: 'in mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen met een andere culturele achtergrond' van toepassing is (n=918)

2. *In mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Van de respondenten zegt 15% vaak om te gaan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu en 61% soms. Dus iets meer dan driekwart van de respondenten (76%) gaat in zijn/haar vrije tijd wel eens om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu. Dat was in 2021: 74%. In totaal gaat in 2022 14% net als in 2021 nooit om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu. De overige 10% heeft er geen mening over.

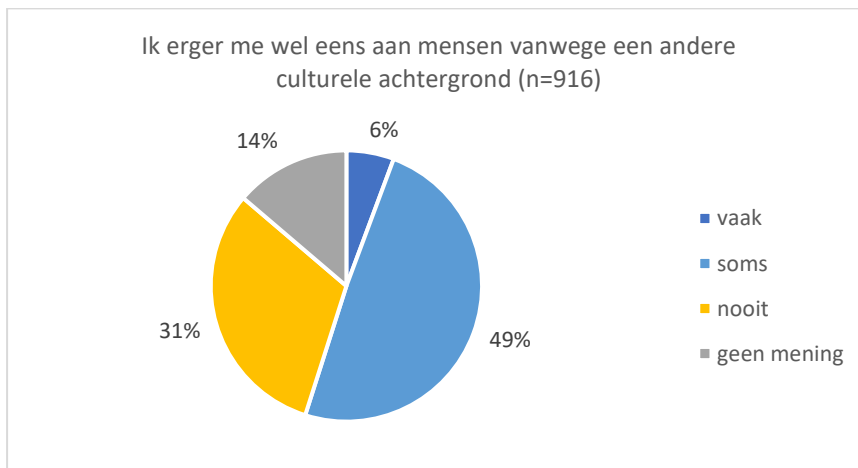
Grafiek 11. Aantal keren dat de uitspraak: 'in mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu van toepassing is (n=914)

3. *Ik erger me wel eens aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond*

Van de respondenten ergert 6% zich net als in 2021 vaak aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond. Daarnaast ergert 49% zich hier soms aan (41% in 2021). In totaal ergert 31% (36% in 2021) zich nooit aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond. De overige 17% heeft er geen mening over.

Grafiek 12. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik erger met wel eens aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond van toepassing is (n=916)

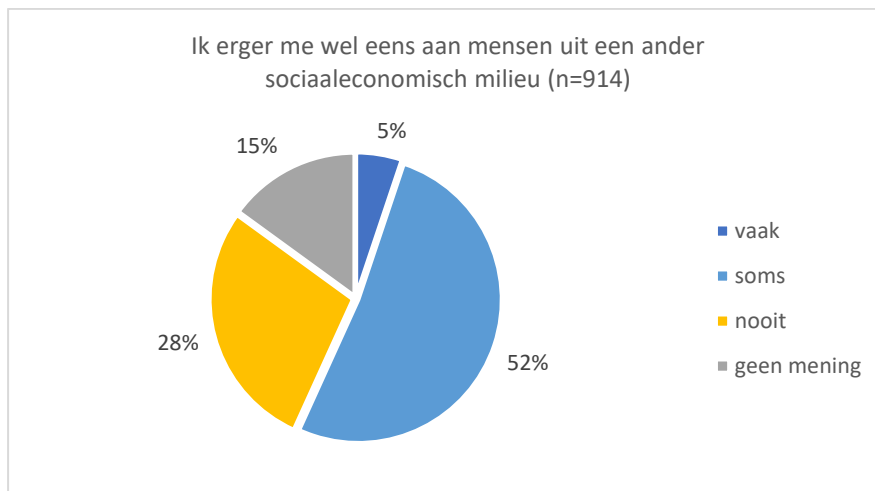

4. *Ik erger me wel eens aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Van de respondenten ergert 5% (4% in 2021) zich vaak aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu en 52% (48% in 2021) soms. In totaal zegt 28% (29% in 2021) zich nooit

aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu te ergeren. De overige 15% geeft aan hierover geen mening te hebben.

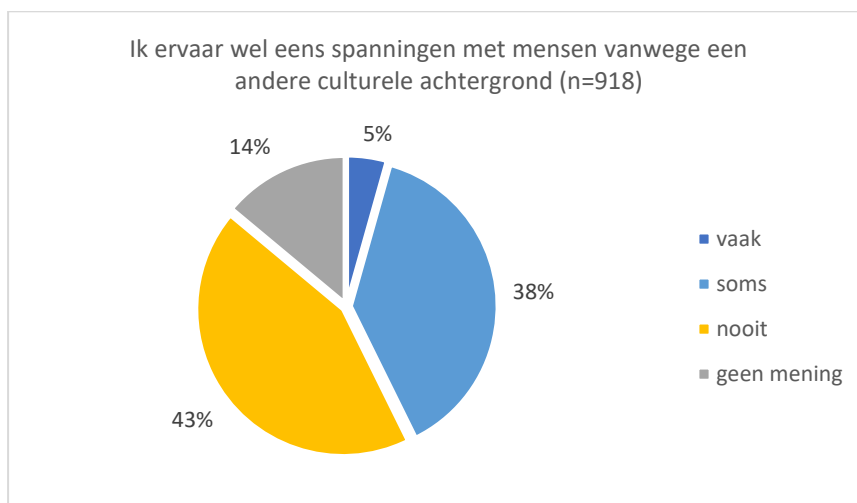
Grafiek 13. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik erger met wel eens aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' van toepassing is (n=914)

5. *Ik ervaar wel eens spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond*

In totaal ervaart 5% (4% in 2021) van de respondenten vaak spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond. Bij 38% van de respondenten (33% in 2021) is dat soms het geval. Van de respondenten ervaart 43% (46% in 2021) nooit spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond en geeft 14% aan hierover geen mening te hebben.

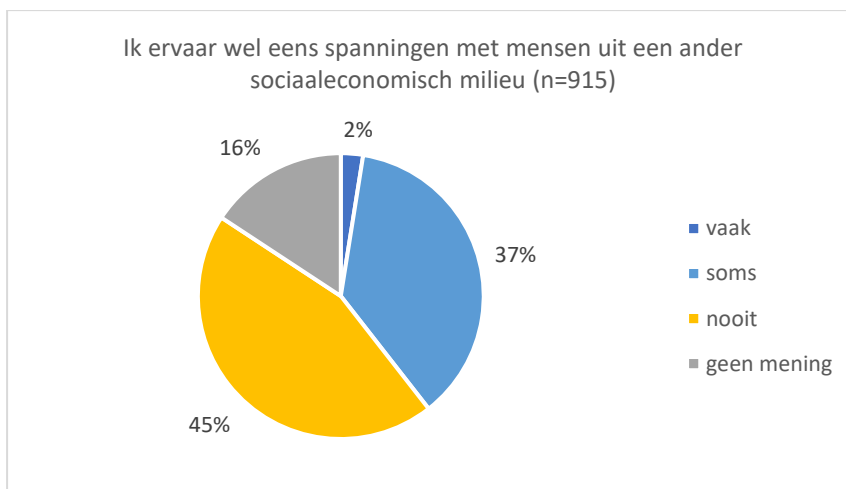
Grafiek 14. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik ervaar wel eens spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond' van toepassing is (n=918)

6. *Ik ervaar wel eens spanningen met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Net als in 2021 ervaart 2% van de respondenten vaak spanningen met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu. Bij 37% van de respondenten is dat soms het geval (33% in 2021); 45% ervaart deze spanningen nooit (46% in 2021) en 16% heeft er geen mening over.

Grafiek 15. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik ervaar wel eens spanningen met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' van toepassing is (n=915)

7. *Ik heb wel eens conflicten met mensen vanwege een andere culturele achtergrond*

Van de respondenten zegt 1% vaak conflicten te hebben met mensen vanwege een andere culturele achtergrond. Bij 13% van de respondenten is dat soms het geval. Bijna driekwart van de respondenten (73%) ervaart nooit conflicten op dit gebied en 13% geeft aan hierover geen mening te hebben.

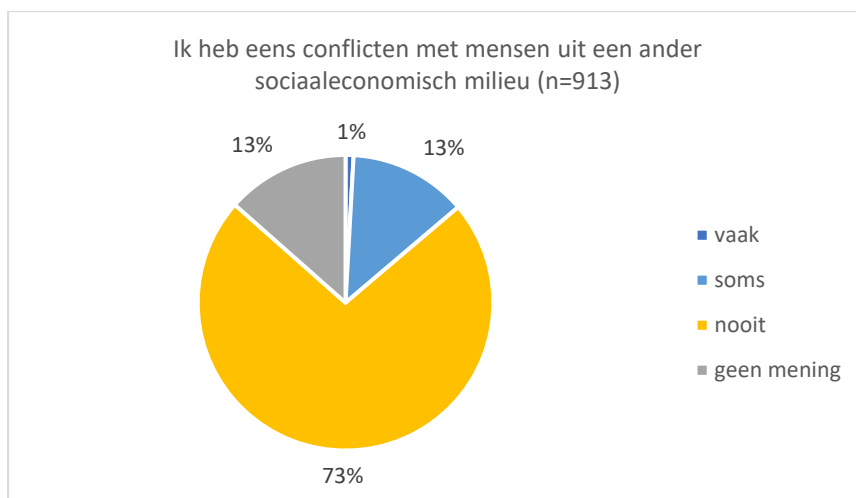
Grafiek 16. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik heb wel eens conflicten met mensen vanwege een andere culturele achtergrond' van toepassing is (n=917)

8. *Ik heb wel eens conflicten met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Slecht 1% zegt vaak conflicten te hebben met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu. Bij 13% van de respondenten is dat soms het geval. In totaal heeft 73% nooit te maken met dergelijke conflicten en 13% geeft aan het niet te weten. Het resultaat van 2022 komt vrijwel overeen met dat uit 2021.

Grafiek 17. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik heb wel eens conflicten met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' van toepassing is (n=913)

9. *Ik vermijd wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond*

In de totaal vermijdt 30% van het contact met mensen met een andere culturele achtergrond waarvan 4% vaak en 26% soms. In 2021 vermeed 26% wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond. De overige respondenten doen dat nooit (58%) of hebben er geen mening over (12%).

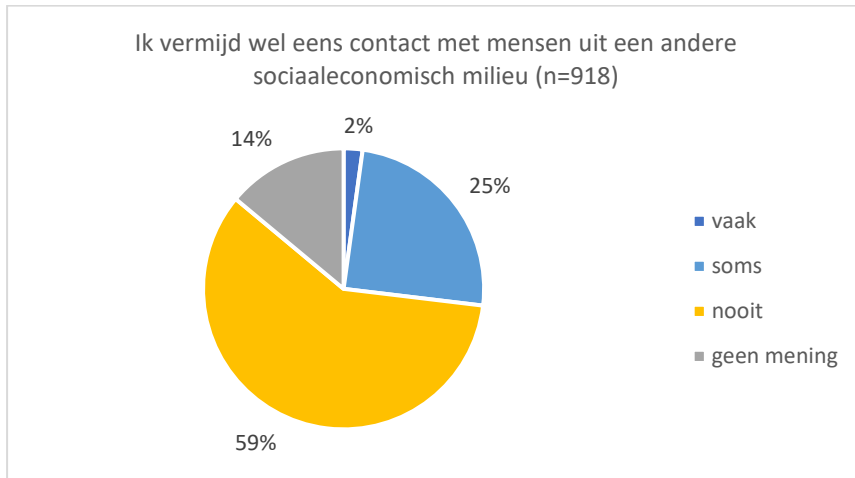
Grafiek 18. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik vermijd wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond' van toepassing is (n=917)

10. *Ik vermijd wel eens contact met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu*

Meer dan een kwart van de respondenten (27%) vermijdt wel eens contact met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu. De overige respondenten doen dat nooit (59%) of hebben er geen mening over (14%). Dit resultaat komt overeen met dat uit 2021.

Grafiek 19. Aantal keren dat de uitspraak: 'ik vermijd wel eens contact met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' van toepassing is (n=918)

BIJLAGE 1. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de 937 respondenten uit de stadspeiling 2022 die vragen hebben ingevuld over het onderwerp samenleven in Zoetermeer of op bepaalde categorieën daarvan. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18-plussers kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van punt- of intervallschattingen.

Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt aangenomen dat dit in de populatie ook 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen).

Het is daarbij mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- stel dat van alle 937 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeerders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,1% en de 32,9%.
- stel dat van alle respondenten er 50 gedrag x vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers die gedrag x vertonen tussen de 36,4% en 63,6% vrouw is.

Tabel 1. Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons. (Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%).

Aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
937	1,9	2,6	2,9	3,2	3,2

BIJLAGE 2. Populatie, steekproef, veldwerk en respons

In de onderstaande tabellen worden de Zoetermeerse bevolking, de steekproef en de bruikbare respons van dit deelonderzoek onderling vergeleken aan de hand van de kenmerken *sekse* en *leeftijd*.

Geslacht en leeftijd, in %, van:

- de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder (per 1-1-2022);
- de personen in steekproef B (per 1-9-2022);
- de respondenten (volgens opgave van de respondent).

Geslacht en leeftijd, in % van:

Geslacht en leeftijd	Bevolking	Personen in de steekproef	Respondenten
Man 18 < 30 jr.	8,7%	13,2%	5,3%
Vrouw 18 < 30 jr.	8,3%	12,5%	5,1%
Anders 18 <30 jr.	-	-	0,4%
Man 30 < 40 jr.	7,8%	11,0%	6,4%
Vrouw 30 < 40 jr.	8,4%	11,0%	7,6%
Anders 30 < 40 jr.	-	-	0,3%
Man 40 < 50 jr.	7,4%	8,6%	9,9%
Vrouw 40 < 50 jr.	7,9%	9,3%	8,9%
Anders, 40 < 50 jr.	-	-	0,2%
Man 50 <65	12,4%	9,0%	10,4%
Vrouw 50 <65	13,4%	10,0%	13,3%
Anders, 50 <65 jr.	-	-	0,3%
Man 65 jr. en ouder	11,9%	6,8%	14,9%
Vrouw 65 jr. en ouder	13,5%	8,5%	16,4%
Anders, 65 jr., en ouder	-	-	0,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal	100194	4.000	937

BIJLAGE 3. Tabellen

Tabel X1. Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden in 2021 en 2022

Mening:	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
eens	555	59,7%	566	61,0%
neutraal	277	29,8%	277	29,8%
oneens	53	5,7%	50	5,4%
geen mening	44	4,7%	35	3,8%
Totaal	929	100,0%	928	100,0%

Tabel X2. Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus in 2021 en 2022

Mening:	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
eens	543	58,7%	543	58,8%
neutraal	298	32,2%	308	33,4%
oneens	35	3,8%	34	3,7%
geen mening	49	5,3%	38	4,1%
Totaal	925	100,0%	923	100,0%

Tabel X3. Ik ben geïnteresseerd in mensen met een andere culturele achtergrond in 2021 en 2022

Mening:	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
ja	489	52,7%	524	56,5%
nee	163	17,6%	163	17,6%
geen mening	276	29,7%	240	25,9%
Totaal	928	100,0%	927	100,0%

Tabel X4. Ik ben geïnteresseerd in mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu in 2021 en 2022

Mening:	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
ja	417	45,3%	437	47,3%
nee	173	18,8%	193	20,9%
geen mening	331	35,9%	294	31,8%
Totaal	921	100,0%	924	100,0%

Tabel X5. Ik denk niet zo positief over mensen die een andere religie of levensovertuiging hebben dan ik in 2021 en 2022

Mening:	Aantal	2021		2022	
		In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	
ja	76	8,3%	86	9,3%	
nee	596	64,9%	609	66,0%	
geen mening	246	26,8%	228	24,7%	
Totaal	918	100,0%	923	100,0%	

Tabel X6. Ik denk niet zo positief over mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid dan ik (bijvoorbeeld homoseksualiteit of transgender) in 2021 en 2022

Mening:	Aantal	2021		2022	
		In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	
ja	32	3,5%	39	4,2%	
nee	697	76,1%	717	77,6%	
geen mening	187	20,4%	168	18,2%	
Totaal	916	100,0%	924	100,0%	

Tabel X7. Sommige van mijn vrienden hebben een andere culturele achtergrond dan ik in 2021 en 2022

Mening:	Aantal	2021		2022	
		In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	
ja	589	63,9%	632	68,1%	
nee	222	24,1%	198	21,3%	
geen mening	111	12,0%	98	10,6%	
Totaal	922	100,0%	928	100,0%	

Tabel X8. Sommige van mijn vrienden komen uit een ander sociaaleconomisch milieu dan ik in 2021 en 2022

Mening:	Aantal	2020		2021	
		In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	
ja	553	60,0%	576	62,3%	
nee	238	25,8%	228	24,6%	
geen mening	130	14,1%	121	13,1%	
Totaal	921	100,0%	925	100,0%	

Tabel X9. In Zoetermeer wonen groepen mensen waar ik niet zo positief over denk in 2021 en 2022

Mening:	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
eens	365	39,3%	463	49,9%
neutraal	259	27,9%	232	25,0%
oneens	162	17,5%	145	15,6%
geen mening	142	15,3%	88	9,5%
Totaal	928	100,0%	928	100,0%

Tabel X10. Toepassing van de uitspraak: 'in mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen met een andere culturele achtergrond' in 2021 en 2022

Frequentie	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Vaak	150	16,3%	153	16,7%
Soms	549	59,7%	565	61,5%
Nooit	126	13,7%	133	14,5%
Geen mening	94	10,2%	67	7,3%
Totaal	919	100,0%	918	100,0%

Tabel X11. Toepassing van de uitspraak: 'in mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' in 2021 en 2022

Frequentie	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Vaak	144	15,8%	132	14,4%
Soms	531	58,2%	561	61,4%
Nooit	124	13,6%	131	14,3%
Geen mening	114	12,5%	90	9,8%
Totaal	913	100,0%	914	100,0%

Tabel X12. Toepassing van de uitspraak: 'ik erger me wel eens aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond' in 2021 en 2022

Frequentie	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Vaak	55	6,0%	52	5,7%
Soms	373	41,0%	451	49,2%
Nooit	329	36,2%	287	31,3%
Geen mening	153	16,8%	126	13,8%
Totaal	910	100,0%	916	100,0%

Tabel X13. Toepassing van de uitspraak: 'ik erger me wel eens aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' in 2021 en 2022

Frequentie	Aantal	2021		2022	
		In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	
Vaak	33	3,6%	47	5,1%	
Soms	440	48,2%	472	51,6%	
Nooit	269	29,5%	258	28,2%	
Geen mening	171	18,7%	137	15,0%	
Totaal	913	100,0%	914	100,0%	

Tabel X14. Toepassing van de uitspraak: 'ik ervaar wel eens spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond' in 2021 en 2022

Frequentie	Aantal	2021		2022	
		In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	
Vaak	36	3,9%	40	4,4%	
Soms	299	32,6%	352	38,3%	
Nooit	421	46,0%	398	43,4%	
Geen mening	160	17,5%	128	13,9%	
Totaal	916	100,0%	918	100,0%	

Tabel X15. Toepassing van de uitspraak: 'ik ervaar wel eens spanningen met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' in 2021 en 2022

Frequentie	Aantal	2021		2022	
		In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	
Vaak	18	2,0%	23	2,5%	
Soms	301	32,9%	338	36,9%	
Nooit	420	46,0%	410	44,8%	
Geen mening	175	19,1%	144	15,7%	
Totaal	914	100,0%	915	100,0%	

Tabel X16. Toepassing van de uitspraak: 'ik heb wel eens conflicten met mensen vanwege een andere culturele achtergrond' in 2021 en 2022

Frequentie	Aantal	2021		2022	
		In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	
Vaak	16	1,8%	13	1,4%	
Soms	97	10,6%	115	12,5%	
Nooit	672	73,7%	671	73,2%	
Geen mening	127	13,9%	118	12,9%	
Totaal	912	100,0%	917	100,0%	

Tabel X17. Toepassing van de uitspraak: 'ik heb wel eens conflicten met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' in 2021 en 2022

Frequentie	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Vaak	7	0,8%	8	0,9%
Soms	105	11,5%	118	12,9%
Nooit	658	72,1%	664	72,7%
Geen mening	142	15,6%	123	13,5%
Totaal	912	100,0%	913	100,0%

Tabel X18. Toepassing van de uitspraak: 'ik vermijd wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond' in 2021 en 2022

Frequentie	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Vaak	33	3,6%	38	4,1%
Soms	198	21,7%	241	26,3%
Nooit	560	61,3%	529	57,7%
Geen mening	122	13,4%	109	11,9%
Totaal	913	100,0%	917	100,0%

Tabel X19. Toepassing van de uitspraak: 'ik vermijd wel eens contact met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu' in 2021 en 2022

Frequentie	2021		2022	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Vaak	27	3,0%	20	2,2%
Soms	207	22,6%	227	24,7%
Nooit	537	58,8%	543	59,2%
Geen mening	143	15,6%	128	13,9%
Totaal	914	100,0%	918	100,0%

BIJLAGE 4. Vragenlijst samenleven in de stad

SAMENLEVEN IN DE STAD

20. In hoeverre bent u het met elk van de volgende stellingen eens?

	1 eens	2 neutraal	3 oneens	4 geen mening
- Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen van verschillende culturele achtergronden.	☐	☐	☐	☐
- Het is goed dat we in Zoetermeer samenleven met mensen uit verschillende sociaaleconomische milieus.	☐	☐	☐	☐

21. Kunt u achter elke uitspraak aangeven of deze voor u van toepassing is?

	1 ja	2 nee	3 geen mening
- Ik ben geïnteresseerd in mensen met een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐
- Ik ben geïnteresseerd in mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐
- Ik denk niet zo positief over mensen die een andere religie of levens-overtuiging hebben dan ik.	☐	☐	☐
- Ik denk niet zo positief over mensen met een andere genderidentiteit of seksuele geaardheid dan ik (bijvoorbeeld homoseksualiteit of transgender).	☐	☐	☐
- Sommige van mijn vrienden hebben een andere culturele achtergrond dan ik.	☐	☐	☐
- Sommige van mijn vrienden komen uit een ander sociaaleconomisch milieu dan ik.	☐	☐	☐

22. In hoeverre bent u het met de volgende uitspraak eens?
'In Zoetermeer wonen groepen mensen waar ik niet zo positief over denk.'

1. eens
2. neutraal → ga naar vraag 24
3. oneens → ga naar vraag 24
4. geen mening → ga naar vraag 24

23. Waarom denkt u niet zo positief over deze groepen in Zoetermeer?

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- vanwege de overlast die mensen uit deze groepen naar mijn mening veroorzaken
- vanwege de criminaliteit die mensen uit deze groepen naar mijn mening veroorzaken
- vanwege de slechte ervaringen die ik heb met mensen uit deze groepen
- vanwege de normen en waarden van mensen uit deze groepen
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over hoe mannen en vrouwen zich moeten gedragen
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over hoe Nederland en/of Zoetermeer zouden moeten zijn
- mensen uit deze groepen denken anders dan ik over seksualiteit
- andere reden, namelijk:

24. Wilt u achter elk van de volgende uitspraken aangeven hoe vaak deze voor u van toepassing zijn?

	1 vaak	2 soms	3 nooit	4 geen mening
- In mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen met een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐	☐
- In mijn vrije tijd ga ik wel eens om met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐	☐
- Ik erger me wel eens aan mensen vanwege een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐	☐
- Ik erger me wel eens aan mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐	☐
- Ik ervaar wel eens spanningen met mensen vanwege een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐	☐
- Ik ervaar wel eens spanningen met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐	☐
- Ik heb wel eens conflicten met mensen vanwege een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐	☐
- Ik heb wel eens conflicten met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐	☐
- Ik vermijd wel eens contact met mensen met een andere culturele achtergrond.	☐	☐	☐	☐
- Ik vermijd wel eens contact met mensen uit een ander sociaaleconomisch milieu.	☐	☐	☐	☐